

Додаток до наказу
ректора ХНЕУ ім. С. Кузнеца
від 30.03.2016 р. № 58

ВВЕДЕНО В ДІЮ:
Наказом ректора
ХНЕУ ім. С. Кузнеца
від 30.03.2016 р. № 58

Б. С. Пономаренко

УХВАЛЕНО:
Рішенням вченої ради
ХНЕУ ім. С. Кузнеца
Протокол № 8 від 29.02.2016 р.

ПОЛОЖЕННЯ

Про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості
вищої освіти у Харківському національному економічному університеті
імені Семена Кузнеца

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (далі – ХНЕУ ім. С. Кузнеця) підтримує політику якості і пов’язані з нею процедури щодо внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, яка оприлюднена і є частиною стратегічного управління ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

1.2. **Система забезпечення якості вищої освіти** складається з (у відповідності до Закону «Про вищу освіту»):

1) системи забезпечення вищими навчальними закладами / закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості;

2) системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності вищих навчальних закладів / закладів вищої освіти та якості вищої освіти;

3) системи забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та незалежних установ оцінювання й забезпечення якості вищої освіти.

1.3. Положення розроблене відповідно до міжнародних документів, законодавчої та нормативної бази, проектів нормативно-правових актів України, нормативних документів ХНЕУ ім. С. Кузнеця:

Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, підготовлених для ухвалення на конференції Міністрів в Еревані та ухвалених 14-15 травня 2015 р.;

Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-ВІІ;

Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 244 «Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 14.12.2011 р. № 1283 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу та оцінки якості освіти»;

Концептуальних зasad розвитку Харківського національного економічного університету до 2020 року, затверджених на конференції трудового колективу, протокол №7 від 26.03.2012 р.

II. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

2.1. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

Забезпечення якості – процес або сукупність процесів, прийнятих на національному та інституційному рівнях для забезпечення якості освітніх програм і кваліфікацій, які присуджуються.

Контроль якості – процес оцінювання якості, який сфокусований на вимірюванні якості вищого навчального закладу або освітньої програми. Включає певний набір методів, процедур, інструментів, що розроблені та використовуються для визначення відповідності реальної якості встановленим

стандартам. Ключовим елементом контролю якості є система доказів правильності оцінки якості.

Моніторинг якості освіти на локальному рівні (вищого навчального закладу) – постійне відслідкування ходу освітнього процесу з метою виявлення й оцінювання проміжних результатів, факторів, які на них уплинули, а також прийняття та реалізації управлінського рішення щодо регулювання та корекції освітнього процесу.

Політика якості – основні напрями й цілі організації у сфері якості, що офіційно оформлюються вищим керівництвом.

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок та інших компетентностей, набутих особою в процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Самооцінка вищого навчального закладу – процес двосторонньої чи сегментної оцінки діяльності ВНЗ за власною ініціативою, що дозволяє отримати інформаційну базу для подальших поліпшенння.

Стейкхолдери закладу вищої освіти - зацікавлені сторони, до яких належать індивідууми, групи або організації, які суттєво впливають на рішення, що приймаються закладом вищої освіти та /або опиняються під впливом цих рішень.

Якість вищої освіти – характеристика вищої освіти, що відображає відповідність результатів навчання, освітніх процесів й інституційних умов актуальним цілям розвитку особи та суспільства.

Якість освітньої діяльності - рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

ІІІ. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

3.1. Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти (система внутрішнього забезпечення якості) охоплює всі процедури, що здійснює ХНЕУ ім. С. Кузнеця щодо безперервного вдосконалення якості навчального середовища, в якому якість освітніх програм, якість навчання і викладання, якість результатів і кваліфікацій, навчальні можливості та ресурсне забезпечення відповідають затвердженим стандартам, потребам стейкholderів, а також вимогам інших органів, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості.

3.2. Основні принципи внутрішнього забезпечення якості освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця:

відповідальності – університет несе первинну відповідальність за якість вищої освіти, яку надає;

відповідності – забезпечення якості спрямоване на відповідність європейським та національним стандартам освітньої діяльності та якості вищої освіти;

адекватності – забезпечення якості враховує потреби та очікування студентів, інших стейкхолдерів та суспільства;

автономності – забезпечення якості здійснюється шляхом самостійного, незалежного й відповідального прийняття рішень стосовно добору процедур, методів, засобів, інструментів для визначення стану та поліпшення якості;

вимірюваності – забезпечення якості ґрунтуються на кваліметричній основі, здійсненні моніторингових процедур;

академічної культури – забезпечення якості сприяє розвитку культури якості в суб'єктах освітнього процесу;

відкритості – забезпечення якості супроводжується висвітленням інформації щодо процесів і результатів через залучення зацікавлених осіб.

3.3. Основні процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в ХНЕУ ім. С. Кузнеця:

формалізація політики якості, стратегічних цілей, завдань постійного поліпшення якості;

створення та функціонування організаційної структури системи внутрішнього забезпечення якості;

побудова системи показників якості освітньої діяльності та якості освіти за пріоритетними напрямами;

розроблення та проведення моніторингових процедур за напрямами внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності;

підготовка та проведення маркетингово-моніторингових та соціально-психологічних досліджень для визначення потреб ринку праці, вимог стейкхолдерів вищої освіти, якості надання освітніх послуг і задоволеності якістю освітньої діяльності та якістю освіти;

моніторинг та самооцінка якості освітньої діяльності та результатів освіти суб'єктами освітнього процесу на всіх рівнях управління для їх спрямованої самоорганізації;

внутрішнє рейтингове оцінювання результатів освітньої діяльності для стимулювання та мотивації учасників освітнього процесу (студентів, науково-педагогічних працівників) щодо постійного покращення якості;

залучення стейкхолдерів вищої освіти (студентів, роботодавців, представників академічної спільноти, тощо) до прийняття рішень за напрямами внутрішнього забезпечення якості;

зовнішнє оцінювання якості діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця за результатами участі в національних та міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів, виконання Ліцензійних вимог, акредитація.

3.4. Основні напрями внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця:

1. Управління якістю освітньої діяльності та розвитком університету.

2. Якість освітніх програм. Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм.

3. Якість професорсько-викладацького складу. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників.

4. Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти.
5. Академічна культура. Запобігання та виявлення академічного плагіату.
6. Навчальні ресурси та підтримка студентів. Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.
7. Інформаційний менеджмент. Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.
8. Публічна інформація.
9. Циклічне зовнішнє забезпечення якості.

1. Управління якістю освітньої діяльністю та розвитком ХНЕУ ім. С. Кузнеця

1.1. Політика якості відображається в пріоритетних напрямах освітньої діяльності, завданнях та показниках, відображеных у Концептуальних засадах розвитку Харківського національного економічного університету до 2020 р., (http://www.hneu.edu.ua/web/public/moved/hneu/About_university/zasadu.pdf), Стратегічному плані розвитку Харківського національного економічного університету на 2013 – 2020 роки (http://www.hneu.edu.ua/web/public/moved/hneu/About_university/Strategic-Plan-HNEU-2013-2020-years.pdf)

1.2. Якість управління освітньою діяльністю та розвитком університету ґрунтуються на системі стратегічного планування, моніторингу та самооцінці, яка реалізується на всіх рівнях структури управління університетом.

1.3. Основу управління освітньою діяльністю та ХНЕУ ім. С. Кузнеця складає система показників за пріоритетними напрями діяльності, що відображається в Стратегічному плані розвитку ХНЕУ ім. С. Кузнеця на 2013 – 2020 роки.

1.4. Стратегічні та поточні плани освітньої діяльності структурних підрозділів (відділів, факультетів, кафедр) та індивідуальні плани роботи викладачів будується з урахуванням пріоритетних напрямів, завдань та показників діяльності, визначених у Стратегічному плані розвитку ХНЕУ ім. С. Кузнеця на 2013 – 2020 роки.

1.5. За результатами моніторингу якості освітньої діяльності суб'єктів освітнього процесу на різних рівнях управління (університету, факультетів, кафедр, викладача) визначаються відхилення фактичних значень від планових, здійснюється самооцінка, приймаються управлінські рішення щодо забезпечення якості освітньої діяльності.

1.6. Аналіз результатів освітньої діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця висвітлюється у звітах ректора та оприлюднюється на сайті університету (http://www.hneu.edu.ua/web/public/moved/hneu/About_university/Dokumenty/2016/Zvit-rektora-HNEU-2015.pdf).

1.7. Функції щодо забезпечення якості освіти реалізуються структурними підрозділами ХНЕУ ім. С. Кузнеця, кафедрами, факультетами, відділами:

забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку, навчальним, методичним, електронних засобів навчання, маркетингу та корпоративних комунікацій, молодіжної політики та соціального розвитку, працевлаштування, профорієнтації та роботи з обдарованими учнями, аспірантури й докторантурі, науково-дослідним сектором.

2. Якість освітніх програм.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм

2.1. ХНЕУ ім. С. Кузнеця готує фахівців чотирьох рівнів відповідно до Національної рамки кваліфікацій України: освітнього ступеня «бакалавр за спеціальністю», освітнього ступеня «магістр за спеціальністю», наукового ступеня «доктор філософії», вищого наукового ступеня «доктор економічних наук «доктор наук».

2.2. Розроблення освітніх програм (освітньо-професійних, освітньо-наукових) передбачають наступні кроки:

перевірка відповідності основним умовам (суспільна потреба, консультації із зацікавленими сторонами, цікавість програми із академічного погляду, тощо);

визначення профілю освітньої програми;

опис мети програми та кінцевих результатів навчання;

визначення загальних і фахових компетентностей;

розроблення навчального плану;

розроблення модулів і вибір методів викладання;

визначення підходів до навчання та методів оцінювання;

розроблення системи оцінювання якості освітньої програми з метою її удосконалення.

2.3. Розроблення освітніх програм для кожного освітнього ступеня та спеціальності здійснюється проектними групами, до складу яких входять провідні науково-педагогічні працівники із залученням представників ринку праці, студентського самоврядування.

2.4. Освітні програми затверджуються рішенням Вченої ради університету за результатами розгляду та вводяться в дію наказом ректора.

2.5. Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється з метою встановлення відповідності їх структури та змісту до змін вимог законодавчої та нормативної бази, що регулює якість освіти, замовлення ринку праці до якості фахівців, сформованості загальних та професійних компетеностей, освітніх потреб здобувачів вищої освіти.

2.6. Показниками якості освітніх програм є: відповідність вимогам до структури та змісту, конкурсний набір, якість результатів навчання студентів; відгуки студентів за результатами соціально-педагогічних досліджень, залучення до програм спільніх дипломів, працевлаштування відпускників за спеціальністю, експертні оцінки роботодавців.

2.7. У відповідності з освітніми програмами розробляються навчальні та робочі плани, програми та робочі програми навчальних дисциплін.

2.8. Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації забезпечується шляхом розміщення у вільному доступі на сайті університету, факультетів, кафедр переліку спеціальностей ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<http://www.hneu.edu.ua/Specialities>), вибіркової складової освітньо-професійних програм – ї «майнорів», «вільних майнорів» для освітнього ступеня «бакалавр», «маг-майнорів» – для освітнього ступеня «магістр» (http://www.hneu.edu.ua/Elective_component_of_educational_and_professional_programs).

3. Якість професорсько-викладацького складу. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників

3.1. Якість професорсько-викладацького складу в ХНЕУ ім. С. Кузнеця регулюється прозорими процедурами відбору, призначення та звільнення з посади, кваліфікаційними вимогами та вимогами до професійної компетентності, системою підвищення кваліфікації.

3.2. Прийняття на роботу здійснюється за відкритими прозорими процедурами на конкурсній основі до заміщення посад за формою контракту, яка передбачає розділи: загальні положення; права та обов'язки науково-педагогічного працівника із визначенням вимог до якості науково-дослідної діяльності, якості викладання, забезпечення навчальними ресурсами, неперервності професійного розвитку; оплата праці та соціально-побутове забезпечення, обов'язки ХНЕУ ім. С. Кузнеця; зміни та розірвання контракту.

3.3. Підготовка науково-педагогічних працівників щодо здобуття наукових ступенів здійснюється у межах наукових шкіл ХНЕУ ім. С. Кузнеця із захистом у спеціалізованих радах на базі університету, інших вищих навчальних закладів країни та зарубіжжя.

3.4. Професійний розвиток та підготовка науково-педагогічних працівників реалізується в системі післядипломної освіти на базі ХНЕУ ім. С. Кузнеця та інших вищих навчальних закладів й освітніх установ.

3.5. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників у ХНЕУ ім. С. Кузнеця здійснюється у формі курсів підвищення кваліфікації та стажування за програмами підвищення кваліфікації, розробленими провідними фахівцями університету.

3.6. Програми підвищення кваліфікації складаються з трьох модулів (фаховий; психолого-педагогічний; технології дистанційного навчання):

3.7. Безперервний професійний розвиток педагогічних та науково-педагогічних працівників забезпечується системою постійно діючих наукових та методичних заходів різного рівня:

загальноуніверситетські постійнодіючі методичні семінари для завідувачів кафедр та відповідальних за навчальну роботу на кафедрі;

кафедральні наукові (методологічні) семінари з актуальних питань науки

за галуззю знань (за планами кафедр);

кафедральні методичні семінари з освітніх інновацій, актуальних питань якості навчання, викладання, оцінювання результатів навчання (за планами кафедр);

школа молодого викладача;

круглі столи, зустрічі, майстер-класи з актуальних питань розвитку освітнього середовища університету із залученням провідних учених і практиків, студентів, роботодавців, представників громадськості;

спільна робота з професійними асоціаціями різного рівня, спеціалізованими освітніми центрами, громадськими освітніми організаціями.

3.8. У ХНЕУ ім. С. Кузнеця створюються умови для отримання міжнародної сертифікації для викладачів та студентів ([http://www.hneu.edu.ua/International certification](http://www.hneu.edu.ua/International_certification)): Business English Certificates (BEC) – кембріджські іспити на знання ділової англійської мови; Microsoft Certified Technology Specialist (MCTS) і Microsoft Certified Professional Developer (MCPD), IBM Academic Initiative, сертифікація CIPA (Certified International Professional Accountant), сертифікат «1С», Національна комісія з цінних паперів, Аудиторська палата України, Фонд державна майна України.

3.9. Якість освітньої діяльності науково-педагогічних працівників визначається за результатами рейтингового оцінювання за «Методикою кількісної оцінки науково-педагогічної діяльності викладачів університету», затвердженою вченого радою ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Методикою передбачено:

процедури збору інформації та її внесення до електронної корпоративної інформаційної системи за показниками із кількісними значеннями відповідно до напрямів: загальна характеристика (ЗХ), адміністративні посади (АП), педагогічна діяльність (П), науково-методична робота (НМР), організаційна робота (ОР), адміністративний бонус (АБ), результати опитування студентів;

автоматизовану обробку результатів за категоріями науково-педагогічних працівників, кафедрами, факультетами.

3.10. Показниками якості професорсько-викладацького складу є: результати рейтингу науково-педагогічної діяльності викладачів за методикою ХНЕУ ім. С. Кузнеця, рейтингове оцінювання відповідної складової за національними та міжнародними рейтингами, визнання індивідуальних і колективних результатів професійної діяльності науково-педагогічних працівників студентами, академічною спільнотою, роботодавцями, органами держаного управління, представниками громадськості.

4. Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти

4.1 Студентоцентроване навчання й викладання в ХНЕУ ім. С. Кузнеця спрямоване на залучення студентів та абітурієнтів до освітнього процесу в стимулюванні мотивації, самоаналізу, особистісно-професійного саморозвитку.

4.2. Формування якісного контингенту здобувачів вищої освіти забезпечується:

роботою підготовчих курсів з надання слухачам якісних знань з предметів, необхідних для складання тестів зовнішнього незалежного оцінювання та вступних екзаменів до Університету;

проведенням серед слухачів олімпіад, конкурсів, майстер-класів;

співробітництвом із загальноосвітніми навчальними закладами та профільними технікумами з виявлення та підтримки обдарованої молоді;

профорієнтаційною роботою з молоддю, що здійснюється співробітниками деканатів, викладачами кафедр, відділами університету;

роботою літніх профільних шкіл для учнів старших класів на базі всіх факультетів університету;

роботою зимових шкіл з виявлення та підтримки професійної спрямованості учнів старших класів, формування актуальних особистих та професійно значущих якостей та здібностей;

проводенням інших профорієнтаційних заходів на базі ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

4.3. Індивідуалізація та персоналізація навчання студентів забезпечується:

системою організації навчального процесу з вільним вибором варіативної складової, який передбачає створення міжфакультетських академічних груп за дисциплінами загальноуніверситетського кластера (http://www.hneu.edu.ua/Elective_component_of_educational_and_professional_programs) за рахунок вибору професійного блоку дисциплін «Мейджор», блоку з чотирьох непрофільних дисциплін «Майнор» або «Вільний майнор» для бакалавріату та навчальних дисциплін непрофільного спрямування «Магмайнорів» для магістратури;

персональними навчальними системами як складової управління самостійною роботою студентів, розміщеними на сайті університету (<http://www.ikt.hneu.edu.ua>), які мають усі елементи електронного курсу та необхідного інформаційного, методично-інструктивного забезпечення для самостійної роботи, її самоконтролю та контролю.

4.4. Академічній мобільності студентів сприяють:

запроваджені спільні програми навчання зі спеціальності: франко-українська програма підготовки магістрів МВА «Бізнес-інформатика» (Університет Ліон-2 ім. Люм'єр (Франція); франко-українська програма підготовки магістрів за спеціальністю «Туризм. Культурна спадщина. Дозвілля» (Університет Ліон-2 ім. Люм'єр (Франція); польсько-українська програма підготовки магістрів за спеціальністю «Бізнес-адміністрування» (Вища школа Менеджменту Охорони Праці, м. Катовіце, Польща); польсько-українська програма підготовки бакалаврів за напрямом підготовки «Менеджмент» (Університет Humanitas, м. Сосновець, Польща) (http://www.hneu.edu.ua/Shared_French-Ukrainian_program_for_masters_MBA_BusinessInformatics) та ін.;

участь університету в міжнародних програмах академічної мобільності: Erasmus + MASTIS, Erasmus + FABLAB, Horizon2020 EQUAL-IST.

4.5. Система контролю та оцінювання результатів навчання регулюється Тимчасове положення «Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою» затвердженим Наказом ректора ХНЕУ ім. С. Кузнеця № 1 від 30.08.2013 р. (<http://www.hneu.edu.ua/web/public/moved/hneu/About%20university/Dokumenty/2016/Tymchasove-polozhennya-Pro-poryadok-otsinyuvannya-rezultativ-navchannya-studentiv.pdf>), у якому визначено: види та форми контролю, порядок та процедури проведення поточного, підсумкового контролю, державної атестації, оцінювання практики; розподіл обов'язків та організація навчального процесу при реалізації накопичувальної бально-рейтингової системи; правила формування індивідуальної рейтингової оцінки студента та академічної групи; права та обов'язки студента при організації навчального процесу на основі накопичувальної бально-рейтингової системи; порядок допуску до перескладання заліку/іспиту; порядок застосування накопичувальної бально-рейтингової системи; облікова документація за накопичувальною бально-рейтинговою системою, приклади технологічних карт оцінювання результатів навчання у термінах компетентностей.

4.6. Висвітлення системи контролю та оцінювання, надання зворотного зв'язку про результати навчання студентів організовуються шляхом:

розміщення на Сайті персональних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця технологічної карти оцінювання результатів навчання за накопичувальною системою з розподілом балів за видами навчально-пізнавальної діяльності для кожного навчального заняття, перед початком викладанняожної навчальної дисципліни;

ведення викладачами обліку результатів навчання та відвідування занять в електронному журналі;

надання інформації студентам про отримання ними балів за результатами навчання на кожному занятті.

4.7. Моніторинг та самооцінки результатів навчання в ХНЕУ ім. С. Кузнеця:

проводиться для отримання об'єктивної інформації щодо динаміки якості результатів навчання студентів; спостереження за станом результатів навчання студентів відповідно до освітніх програм; забезпечення керівництва університету, деканів факультетів, завідувачів та викладачів кафедр статистичною та аналітичною інформацією про якість результатів навчання студентів; запровадження заходів щодо корегування якості результатів навчання студентів на рівні факультету, кафедри, викладача, студента;

об'єктами моніторингу: якість результатів навчання, якість відвідування занять студентами на основі обліку в електронному журналі, який ведеться викладачами кафедр;

результати моніторингових процедур визначаються за навчальними дисциплінами, навчальними курсами; спеціальностями підготовки, кафедрами,

факультетами.

4.8. Показниками якості студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти є:

5. Академічна культура. Запобігання та виявлення академічного плагіату

5.1. Система запобігання та виявлення академічного плагіату розповсюджується на наукові та навчальні праці науково-педагогічних, наукових та інших працівників університету, докторантів, аспірантів, осіб, прикріплених до університету з метою здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук) поза аспірантурою та студентів.

5.2. Діяльність, яка спрямована на виявлення фактів та запобігання академічного плагіату регулюються нормативними документами ХНЕУ ім. С. Кузнеця: Кодексом професійної етики та організаційної культури працівників і студентів ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

5.3. Усі підготовлені до друку наукові твори та навчальні видання розглядаються на засіданнях (наукових семінарах) кафедр, інших структурних підрозділів, у яких працюють автори творів та направляються до методичного відділу ХНЕУ ім. С. Кузнеця для перевірки за допомогою системи «Антиплагіат».

5.4. На кафедрах призначаються відповідальні особи, які перевіряють роботи студентів на плагіат.

5.5. Перед перевіркою та допуском до захисту:

студентських навчальних робіт (рефератів, курсових та дипломних проектів і робіт) викладач здійснює перевірку на унікальність електронних версій текстових документів (пояснювальних записок) цих робіт із встановленням частки оригінального тексту за допомогою системи «Антиплагіат»;

дисертаційних досліджень здобувачів наукового ступеня – рукописи робіт проходять перевірку на унікальність, що здійснюється спеціалізованими вченими радами;

5.6. У разі виявлення випадків академічного плагіату матеріали повертається на доопрацювання.

5.7. Заходи щодо попередження плагіату в навчальному процесі та наукових публікаціях здійснюються шляхом:

формування, видання та розповсюдження методичних та інструктивних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані в письмових роботах;

запровадження на першому році навчання за програмами бакалаврату та магістратури занять із вивчення вимог до написання письмових робіт з акцентуванням уваги на принципах самостійності роботи над письмовими завданнями різних видів, коректного використання інформації з інших джерел та уникнення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань;

формування завдань для написання контрольних та курсових робіт з використанням творчих підходів, що сприяють розвитку самостійного підходу студента до їх виконання;

5.8. Показники якості академічної культури: відсоток від кількості наукових та навчально-методичних робіт науково-педагогічних працівників, що мають високий рівень унікальності (понад 80%); відсоток від кількості навчальних робіт студентів, що мають високий рівень унікальності (понад 77%).

6. Навчальні ресурси і підтримка студентів.

Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

6.1. ХНЕУ ім. С. Кузнеця створює та розвиває освітнє середовище для забезпечення сприятливих умов щодо навчальної та викладацької діяльності, підтримки студентів.

6.2. Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним та акредитаційним вимогам:

освітній процес та позааудиторна діяльність студентів здійснюється в 5 навчальних корпусах, науково-бібліотечному корпусі, фізкультурно-оздоровчому комплексі;

проживання іногородніх та іноземних студентів забезпечується можливістю проживання в 7 гуртожитках із наявністю окремих обладнаних кімнат для навчання, спортивних залів та майданчиків, покриття WiFi;

наявність одної торговельної мережі університету «Їдальня», яка у своєму складі має сучасну ідальню в головному корпусі ХНЕУ ім. С. Кузнеця та буфети в окремих гуртожитках;

6.3. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності представлено наявністю:

документів, визначених нормативно-правовими актами з питань вищої освіти;

необхідної кількості навчально-методичної літератури (основної, додаткової) з розрахунку на одного студента з усіх навчальних дисциплін;

вільного доступу до електронного каталогу, який включає фонди і зіbrання: автореферати дисертацій, звіти з наукових досліджень, методичні матеріали, монографії, навчальні видання, статті, наукові роботи студентів, магістрів, аспірантів, матеріали конференцій тощо (електронний арів – репозитарій ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<http://www.repository.hneu.edu.ua>; єдина картка читача – проект бібліотек ВНЗ Харкова (http://library.hneu.edu.ua/single_card_reader/index.html), електронних версій навчально-методичної літератури та наукових досліджень професорсько-викладацького складу, співробітників та студентів Університету;

доступу до електронних мультимедійних інтерактивних видань ХНЕУ ім. С. Кузнеця. – Режим доступу: <http://library.hneu.edu.ua/katalog.php>;

доступ до освітнього контенту Сайту персональних навчальних систем

6.4. Інформаційне забезпечення освітньої діяльності полягає в:
встановленні автоматизованої бібліотечної системи, створеної на базі сучасних технологій і стандартів обробки та зберігання інформації, внесення нових надходжень до бібліотеки в електронний каталог;
автоматизації всіх процесів університетської бібліотеки, встановленні комп'ютерів у читальнích залах, на яких читачі користуються ресурсами бібліотеки та працюють у мережі Інтернет;
інформаційному та інноваційному партнерству, яке полягає в роботі 5 центрів на базі ХНЕУ ім. С. Кузнеця, а саме: Інформаційно-аналітичний центр Світового банку, Інформаційний центр Європейського Союзу, Інформаційний центр Асоціації європейських прикордонних регіонів (АЄПР), Центр університетської успішності, Start-up центр (http://www.hneu.edu.ua/Information_and_innovation_centers). Відвідувачі центрів отримують усі необхідні інформаційно-консультативні послуги стосовно політики та досліджень відповідних організацій, мають вільний доступ до матеріалів, можуть користуватися електронним каталогом, електронними виданнями та статистичними даними стосовно різних галузей і напрямів діяльності.

Інформаційний фонд центрів регулярно поповнюється:

створенні інформаційного освітнього середовища шляхом використання персональних навчальних систем на платформі Moodle, розміщення онлайн курсів на програмній платформі EdX;

проведення вебінарів, відеоконференцій з актуальних проблем розвитку науки, освіти, підприємництва.

6.5. Показники: задоволеність суб'єктів освітнього процесу (викладачів, студентів) навчальними ресурсами за результатами опитувань; динаміка показників.

7. Інформаційний менеджмент. Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.

7.1. ХНЕУ ім. С. Кузнеця забезпечує збір, аналіз і використання відповідної інформації для ефективного управління освітньою діяльністю та освітніми програмами на основі використання інформаційних систем.

7.2. В Університеті працює корпоративна мережа, до якої підключені локальні мережі всіх підрозділів, що дає змогу працювати з корпоративною базою даних та електронною поштою. Корпоративна мережа Університету підключена до мережі Інтернет.

7.3. Інфраструктуру інформаційного менеджменту системи внутрішнього забезпечення якості освіти складає корпоративно-інформаційна система Університету, яка містить підсистеми (http://www.hneu.edu.ua/web/public/moved/hneu/About_university/Pidrozdilu/%D0%9A%D0%86%D0%A1%20%D0%A5%D0%9D%D0%95%D0%A3.pdf):

Підсистема «Управління роботою приймальної комісії», що забезпечує повний цикл роботи з документами абітурієнтів – від фотографування до відображення в системі «Єдина державна електронна база з питань освіти» (ЄДЕБО) рейтингу успішності абітурієнтів при проведенні конкурсного відбору на зарахування на перший курс.

Підсистема «Управління персоналом» та її модулі: Модуль «Деканат» забезпечує процедури зарахування та відрахування студентів, формування груп по факультетах, спеціальностях, курсах, облік успішності студентів, формування необхідних звітів та статистичних даних. Модуль «Співробітники» забезпечує процедури прийняття/звільнення/руху кадрів, зміну ставок, облік відряджень, відпусток, ведення штатного розкладу. Модуль «Гуртожиток» призначений для обліку даних щодо поселення/виселення студентів із гуртожитків ХНЕУ. Модуль «Рейтинг» забезпечує визначення кількісної оцінки науково-педагогічної діяльності професорсько-викладацького складу, відображення повної інформації щодо викладача, ведення історії рейтингів.

Підсистема «Управління навчальним процесом», яка забезпечує формування графіка навчального процесу дляожної спеціальності, переліку навчальних дисциплін, розподіл кількості годин за семестрами, визначення часу та видів контролю студентів за дисциплінами, формування різноманітних звітів, розподіл навантаження по кафедрах, закріплення дисциплін за кафедрами, ведення довідника аудиторного фонду, формування індивідуальних планів викладачів та контроль за їх виконанням. Модуль «Кафедра» забезпечує формування робочих навчальних планів, закріплення навчального навантаження за викладачами та контроль за його виконанням. Модуль «Розклад занять» забезпечує формування електронного розкладу занять на основі: навчального плану та графіка навчального процесу; розподіленого контингенту студентів по групах і потоках; педагогічного навантаження викладачів; аудиторного фонду. Підсистема забезпечує доступ до розкладу занять з мережі Інтернет.

Підсистема «Управління фінансово-економічною діяльністю» забезпечує автоматизований режим управління фінансовими ресурсами та бухгалтерського обліку господарської діяльності університету.

Підсистема «Електронний журнал» забезпечує облік успішності та відвідування занять студентами.

7.4. Інформація про результати освітньої діяльності й стан розвитку Університету збирається, яка зберігається та обробляється на основі корпоративної інформаційної системи Університету є основою для підготовки загальних і локальних звітів, аналізу, діагностики та прийняття управлінських рішень з внутрішнього забезпечення якості освіти.

7.5. Основними джерелами інформації для проведення оцінки в частині належної організації факультетами навчальної, навчально-методичної, кадрової та іншої роботи щодо забезпечення якості освіти є:

матеріали ліцензування та акредитації напрямів і спеціальностей підготовки;

звіт Університету (в цілому), звіти факультетів, кафедр; матеріали рейтингу факультетів, кафедр, викладачів університету; матеріали атестації науково-педагогічних кадрів; результати контрольних зразків знань студентів; матеріали результатів атестації випускників, студентських олімпіад і конкурсів; доповіді, аналітичні записи, відгуки зовнішніх експертів, роботодавців тощо; аналітичні матеріали соціально-психологічних, маркетингово-моніторингових досліджень Університету (його структурних підрозділів) та/або сторонніх організацій.

7.6. Відповідальність за функціонування корпоративної інформаційної системи Університету для ефективного управління освітнім процесом покладається на інформаційно-обчислювальний центр університету.

7.7. Показники: достатність, достовірність, оперативність інформації та її обігу.

8. Публічна інформація.

8.1. Відповідно Закону України про доступ до публічної інформації, Стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості освіти в Європейському просторі вищої освіти (ESG) ХНЕУ ім. С. Кузнеца забезпечує легкодоступність до інформації про свою діяльність, спеціальності, освітні програми.

8.2. Інформація про структуру та діяльність університету висвітлюється на офіційному сайті ХНЕУ ім. С Кузнеца (<http://www.hneu.edu.ua>) та сайтах його структурних підрозділів:

«Загальна інформація про Університет»: Концептуальні засади стратегічного розвитку, Стратегічний план розвитку ХНЕУ ім. С. Кузнеца на 2013 – 2020 роки, Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і студентів Харківського національного економічного університету, історія, підрозділи, доступ до публічної інформації, Рада ветеранів, Газета «Моя кар'єра», питання запобігання та виявлення корупції;

«Бакалавріат та магістратура»: інформація про напрями підготовки та спеціальності, вибіркову складову освітньо-професійних програм, освітні програми спільних дипломів, заочна освіта, післядипломну освіту, захист дипломних робіт;

«Навчання»: інформація про факультети, кафедри, електронні мультимедійні інтерактивні видання, Сайт персональних навчальних систем, Проходження ліцензування та акредитації, освіту англійською мовою, графік навчального процесу, розклад занять та дзвінків, міжнародну сертифікацію, освітні програми, інформаційні та інноваційні центри, шкільні програми, інтенсивні курси із вивчення англійської мови для різних категорій працівників (на базі ХНЕУ ім. С.Кузнеца);

«Наука» інформація про: напрями досліджень, наукові школи, наукові проекти, конференції, патентну базу, депозитарій, конкурси та гранти, науково-

дослідний сектор, аспірантуру та докторантuru, спеціалізовані вчені ради, наукові видання, наукову роботу студентів та молодих вчених, олімпіади та конкурси, публікації студентів, Раду молодих учених ХНЕУ, досягнення науковців, стипендіатів-науковців, публікації вчених ХНЕУ ім. С. Кузнеця в SCOPUS, співпраця з органами влади.

«Міжнародна діяльність»: інформація про співробітництво, інформація для іноземних громадян, академічної мобільність та гранти;

«Студентство» інформація про: студентське життя, Молодіжну організацію, Студентську профспілку, Молодіжний центр, Студентський спортивний клуб «Інжек», Спільноту ІНЖЕКівців – випускників шкіл, Наукове товариство студентів, аспірантів і докторантів, Правопорядок ХНЕУ ім. С. Кузнеця, студентське містечко, гуртожитки, випускників, працевлаштування, військову підготовку, виховну роботу тощо;

«Вступна компанія» інформація для абітурієнтів про: конкурсний відбір, роботу приймальної комісії, правила прийому, підготовчі курси тощо.

8.3. У вільному доступі на сайті університету в розділі «Доступ до публічної інформації» розміщені:

документи про Університет: (http://www.hneu.edu.ua/University_Documents);

установчі документи (відомості з ЄДРПОУ, витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, статут ХНЕУ ім. С. Кузнеця);

Ліцензія та сертифікат про акредитацію ([http://www.hneu.edu.ua/License and Accreditation](http://www.hneu.edu.ua/License_and_Accreditation));

інформація комітету з конкурсних торгів (річні план закупівлі за останні п'ять років, документи які забезпечують алгоритм здійснення процедури конкурсних торгів);

бюджетні кошти (штатний розпис, кошториси, основні документи та звіти щодо бюджетного фінансування університету);

положення, якими користуються структурні підрозділи у своїй роботі),

нормативні документи щодо діяльності вчені ради та звіти;

інші документи (звіти ректора, склад керівних органів вищого навчального закладу, витяги з протоколів, результати щорічного оцінювання здобувачів вищої освіти, оголошення, колективний договір, правила внутрішнього розпорядку);

8.4. На виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» на сайті у вільному доступі знаходяться запити та відповіді на них (<http://www.hneu.edu.ua/Inquiries>) та відповіді (<http://www.hneu.edu.ua/Answers>).

9. Циклічне зовнішнє забезпечення якості.

9.1. ХНЕУ ім. С. Кузнеця проходить процедури зовнішнього забезпечення якості відповідно до циклічної основи.

9.2. ХНЕУ ім. С. Кузнеця проходить процедури ліцензування

спеціальностей підготовки різних освітніх та наукових ступенів, акредитацію освітніх програм відповідно до Державних вимог, визначених у Постановах Кабінету Міністрів України та Наказах Міністерства освіти та науки України, Проходження ліцензування та акредитації, що підтверджується сертифікатами державного зразка (http://www.hneu.edu.ua/Passage_of_the_licensing_and_accreditation_2016).

9.3. Зовнішнім забезпеченням якості освітньої діяльності та якості освіти є рейтингове оцінювання за участю в національних та міжнародних рейтингах, метою якого є визначення позиціонування ХНЕУ ім. С. Кузнеця в європейському та світовому освітньому просторі, векторів розвитку кращих вищих навчальних закладів, врахування їх для коригування стратегічних та поточних завдань в частині підвищення якості підготовки фахівців з вищою освітою та наукових кадрів, зміцнення наукового підґрунтя освітньої діяльності, інтернаціоналізації освітньо-наукового процесу, врахування думки академічних експертів і роботодавців.

9.4. ХНЕУ ім. С. Кузнеця бере участь у рейтингу кращих університетів світу QS World University Rankings, міжнародному рейтингу вищих навчальних закладів U-Multirank, Міжнародному рейтингу Webometrics («Webometrics Ranking of World Universities»), рейтингу університетів за популярністю в Інтернеті «WORLD UNIVERSITIES WEB RANKING», Рейтингу вищих навчальних закладів «ТОП-200 Україна» тощо.

9.5. Показниками участі університету в рейтингових дослідженнях є результати рейтингового оцінювання, динаміка позиціонування Університету.

9.6. Відповідальні за впровадження та виконання: відділ забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку.